

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Frunză Ion,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Frunză Ion împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. art. 7 și 25 din Constituția Republicii Moldova și art. art. 5, 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Frunză Ion și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016,

c o n s t a t ă

La 17 octombrie 2014, Frunză Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției cu privire la contestarea acțiunilor ilicite și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Frunză Ion a indicat că la 09 septembrie 2005, în lipsa unui mandat de arest, a fost reținut și plasat în Izolatorul de Detenție Provizorie al IGP, situat în mun. Chișinău, str. Tighina, 6, în care s-a aflat ilegal 4 zile, fiind astfel încălcate drepturile lui constituționale prevăzute de art. 25 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova – reținerea nu poate depăși 72 de ore.

Susține că abia la 12 septembrie 2005, adică la a 5-a zi de reținere ilegală, judecătorul de instrucție sect. Râșcani mun. Chișinău – Elena Cobzac a emis mandatul de arest nr. 360, în baza căruia el a fost pus sub arest pe un termen de 10 zile, începând cu 09 septembrie 2005 - 19 septembrie 2005, fiind bănuțit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) Cod penal – *jaful*, cu dispunerea executării respectivei măsuri preventive în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău, str. Bernardazzi, 3.

Însă, contrar dispozițiilor judecătorești, el nu a fost transferat în Penitenciarul nr. 13, dar deținut timp de 19 zile până la 28 septembrie 2005, în condiții inumane în Izolatorul de Detenție Provizorie al IGP, din str. Tighina, 6, mun. Chișinău, fiind astfel nevoit să stea într-un veceu, unde mânca și dormea, neavând posibilitatea de a-și face o baie, lipsit de dreptul la plimbare și de ajutorul medical, în așa mod fiindu-i încălcate toate drepturile și

libertățile fundamentale prevăzute atât de legislația națională, cât și de tratatele și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Declară reclamantul că în această perioadă de timp dânsul a fost maltratat și supus torturii de către colaboratorii Comisariatului de poliție sect. Râșcani, mun. Chișinău, în rezultatul acțiunilor cărora a devenit invalid de gardul II pe viață, întâmpinând în prezent dificultăți la deplasare, fiindu-i traumată coloana vertebrală.

Susține că șeful Izolatorului de Detenție Provizorie al IGP, întru executarea mandatului de arest nr. 360 din 12 septembrie 2005, emis de către judecătorul de instrucție sect. Râșcani mun. Chișinău – Elena Cobzac, precum și întru evitarea tratamentului degradant și inuman în privința lui, era obligat imediat să-l transfere în Penitenciarul nr. 13, unde condițiile de deținere sunt cu mult mai bune, fapt ce nu a fost realizat, ignorând în acest sens obligațiile sale de serviciu.

Astfel, cere Frunză Ion încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul său sumei de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale pârâtului care nu a întreprins toate măsurile necesare pentru a-l transfera imediat în Penitenciarul nr. 13, fiind astfel deținut în condiții inumane și degradante în Izolatorul de Detenție Provizorie al IGP.

Pe parcursul examinării pricinii reclamantul Frunză Ion și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând constatarea violării drepturilor sale prevăzute de art. art. 7 și 25 din Constituția Republicii Moldova și art. art. 5, 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul său sumei de 300.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de către Frunză Ion și menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016.

Instanța de apel și-a motivat soluția făcând trimitere la faptul că apelantul-reclamant Frunză Ion a îndreptat prezenta acțiune împotriva unui pârât necorespunzător, deoarece în toate cazurile în care se consideră victimă a unei violări a drepturilor sale prevăzute de art. art. 5, 6 și 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în calitate de pârât ca subiect responsabil civilmente figurează în totdeauna Statul, la caz Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției și altor autorități publice.

Or, Inspectoratul General al Poliției nu este instituția care răspunde de condițiile de detenție ale deținuților, această sarcină fiind pusă în obligația Ministerului Justiției, iar reieșind din prevederile art. 5 alin. (1) CPC, instanța de judecată nu este în drept să indice reclamantului calea și modul de apărare a dreptului încălcat, aceasta fiind în exclusivitate prerogativa persoanei.

La 07 noiembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Frunză Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016 și hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Frunză Ion a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, declarând că instanța de apel a examinat superficial prezenta speță, interpretând și aplicând eronat normele de drept material.

La 15 decembrie 2016, în adresa Inspectoratului General al Poliției a fost expediată copia recursului declarat de către Frunză Ion, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Frunză Ion este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Frunză Ion nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Astfel, nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentul lui Frunză Ion privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, declarând că instanța de apel a examinat superficial prezenta speță, or, recurentul nu a indicat nici un temei de declarare a recursului prevăzut de art. 432 CPC, făcând referire doar la circumstanțele de fapt ale pricinii.

Iar, invocarea recurentului la faptul că instanța de judecată a interpretat și aplicat eronat normele de drept material fără specificarea prin ce s-a manifestat aceste încălcări și

din care circumstanțe acestea rezultă, nu permite încadrarea în temeiurile prevăzute la art. 400 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Frunză Ion ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Frunză Ion, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic